

МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Юлія Рібцун

Мистецька освітня галузь є обов'язковою складовою Державного стандарту початкової освіти (2018) і затверджених МОН України Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти (1-2, 3-4 класи), розроблених під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна. У Державному стандарті початкової освіти зазначено, що метою зазначеної освітньої галузі є формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому й суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини.

Цілісна компенсація первинних наявних порушень у дітей, загальне удосконалення мовленнєвої функції стають можливими саме завдяки моделюванню спілкування засобом створення візуальних (площинних й об'ємних), звукових і рухових образів. Чітко простежується можливість взаємозв'язку команди фахівців. Зокрема, спів та гра на музичних інструментах може поєднуватися із заняттями інструктора з фізичної культури (логоритміка); інтерпретація творів мистецтва здійснюватися на заняттях з учителем-логопедом; зображувальна, театралізована діяльність, інсценізації реалізовуватись на заняттях з практичним психологом тощо. Додаткові навчальні засоби, зокрема комп'ютери, проєктори й інтерактивні дошки, можуть слугувати для полегшення розгляду, наприклад, репродукцій картин чи збільшення їхніх окремих фрагментів; мікрофони та навушники, «дзеркала, що розмовляють» дозволять зробити спів або виконання вокальних вправ більш правильним і чітким.

Детальніше з навчально-виховним і корекційно-розвивальним спрямуванням мистецької галузі можна ознайомитися в спеціальних навчальних програмах: Рібцун Ю.В. Навчальні програми «Образотворче мистецтво» (підготовчий, 1-4 класи):

комплект навч. прогр. для підгот., 1-4 кл. спец. загальноосв. навч. закл. для дітей із тяжкими порушеннями мовлення / за ред. Е.А. Данілавічюте. – К.: ДП «Укртехінформ», 2015. – 88 с. (Режим доступу до електронної версії видання: <http://lib.iitta.gov.ua/9469/>).

Цікаве практичне наповнення уроків стане можливим завдяки використанню підручника Рібцун Ю.В. Образотворче мистецтво. 1 клас: підручник для загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (Режим доступу до електронної версії видання: <https://lib.iitta.gov.ua/106742/1>) та посібника Рібцун О.Г. Малювання крок за кроком / О.Г. Рібцун, Ю.В. Рібцун. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 64 с.: – іл. – (Я – чарівник).

1-2 класи

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
Змістова лінія «Художньо-практична діяльність»		
Творює відомими художніми засобами й способами.	<i>Виконує</i> вокальні вправи. <i>Співає</i> дитячі пісні (зокрема музичний фольклор) у відповідному настрої, характері, темпі, динаміці. <i>Дотримується</i> правил співу.	Здійснювати постановку діафрагмального дихання, виробляти цілеспрямований видихуваний повітряний струмінь. (МР, ФМР.) Спонукає до вироблення співацької постави. (ФМР.) Удосконалювати вміння виконувати вправи артикуляційної, мімічної, голосової гімнастики, психогімнасти-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>ки, вправи на розвиток слухової уваги та пам'яті, основних мисленнєвих операцій. (КМР, ФМР, МР, ЕЦР.)</p> <p>Здійснювати постановку, автоматизацію та диференціацію звуків української мови. (МР.)</p> <p>Вчити слухати й чути музичний супровід; співати, контролюючи темп, ритм, гучність виконання. (МР, НМД.)</p> <p>Закріплювати вміння диференціювати основні емоційні стани (радість – сум – злість – страх) за зоровою опорою й вербальним описом; самостійно зображати їх у вигляді смайликів; асоціативно зіставляти зі звучанням певного музичного інструмента. (ЕЦР, МР.)</p> <p>Уточнювати лексичне значення антонімів</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(гучно – тихо, швидко – повільно, весело – сумно). (МР.)</p> <p>Вправляти в інтонувванні окремих словосполучень, речень (розповідна, спонукальна, питальна інтонація). (МР, ЕЦР.)</p> <p>Заохочувати до співу дуєтом, проспівування музичних діалогів. (ТМР, СКР.)</p> <p>Спонукаати до імпровізації у виконанні вокальних вправ і музичних творів. (ТМР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати бажання співати пісні з метою поліпшення (вираження) позитивного настрою. (ЕЦР.)</p>
Творить відомими художніми засобами й способами.	<i>Грає</i> в ансамблі прості композиції (трикутники, бубни, барабан, сопіл-	Удосконалювати вміння виконувати вправи на розвиток слухової уваги та пам'яті, ос-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>ка, ксилофон тощо). <i>Обирає</i> тембр інструмента (трикутники, бубни, барабан, сопілка, ксилофон тощо) для передавання відповідного образу.</p>	<p>новних мисленнєвих операцій; вправ мімічної, пальчикової, ручної гімнастики, психогімнастики. (КМР, ФМР, МР, ЕЦР.)</p> <p>Вправляти у відтворенні ритмічних малюнків сумісно з педагогом, за наслідуванням, з використанням зорових опор, музичних інструментів, із залученням вправ загальної, ручної, дрібної моторики. (ФМР.)</p> <p>Виробити вміння зіставляти зоровий, емоційно насичений образ з відповідним тембром (висотою, силою) голосу. (НМД, ЕЦР, КМР, МР.)</p> <p>Закріплювати назви музичних інструментів із зоровою предметною та картинною основою, вміння впізнавати інструмент за звучанням. (НМД, МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Виробляти розуміння значення полісемічних слів (трикутник – музичний інструмент і площинна геометрична фігура). (МР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати прагнення брати активну участь у колективних видах діяльності, отримувати задоволення від сумісної гри в ансамблі. (СКР, ЕЦР, ТМР.)</p>
Творють відомими художніми засобами й способами.	<p><i>Ознайомлюється з нотною грамотою. Орієнтується в нотному записі (нотний стан, скрипковий ключ, розмір, такт, ноти в межах I октави, тривалості звуків – ціла, половинна, чверть, восьма).</i></p> <p><i>Відтворює прості</i></p>	<p>Закріплювати вміння впізнавати предметні зображення за окремими частинами та з відсутніми частинами, складати цілісні зображення з окремих частин, букви (друковані та рукописні) – з окремих графічних елементів. (КМР, ФМР.)</p> <p>Використовувати дос-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	ритмічні послідовності (створені з половинних, четвертних та восьмих тривалостей), зокрема в різних темпах.	<p>лідницьку діяльність засобом здійснення подрібнення різних предметів (яблуко, мандарин). (КМР, ФМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння виконувати вправи на розвиток зорового, слухового сприймання, уваги й пам'яті, основних мисленневих операцій; вправи артикуляційної, пальчикової, ручної гімнастики, змінюючи темп і ритм. (КМР, ФМР, МР.)</p> <p>Вправляти в умінні відтворювати ритмічні малюнки різної складності з використанням зорових, слухових, рухових опор. (ФМР.)</p> <p>Спонукаати учнів до вираження свого емоційного стану шляхом відтворення різних ритмів. (ЕЦР, ФМР.)</p> <p>Закріплювати в учнів мистецьку термінологію; навчати зіставляти</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>слова-назви з відповідним графічним позначенням чи ейдетичним символом. (НМД, МР, КМР.)</p> <p>Виробляти розуміння значення полісемічних слів (ключ – дверний, гайковий і скрипковий). (МР.)</p> <p>Уточнювати в учнів лексичне значення антонімів (швидко – повільно). (МР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до використання нотної грамоти в простих музичних імпровізаціях (ТМР, СКР.)</p>
Творює відомими художніми засобами й способами.	<p><i>Використовує художні засоби й матеріали, палітру, пензлі, стеки, ножиці тощо.</i></p> <p><i>Зображує прості</i></p>	Спонукає до зображення істот і природних явищ за допомогою рухів тіла, малювання в повітрі, пісочниці, таці з манкою, виражаючи

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>площинні (двовимірні) живописні й графічні рисунки; прості об'ємні композиції.</p> <p><i>Використовує</i> в живописній роботі хроматичні й ахроматичні кольори; утворює з основних кольорів похідні.</p> <p><i>Створює</i> хроматичну й ахроматичну графічну композицію, використовуючи лінії, крапки та плями.</p> <p><i>Конструює</i> прості композиції з художніх, природних й інших підручних матеріалів.</p> <p><i>Дотримується</i> правил техніки безпеки.</p>	<p>особисте ставлення до навколишнього світу, у тому числі проявляючи свої емоції. (ФМР, ЕЦР, ТМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати вміння виконувати вправи на розвиток зорового сприймання, уваги та пам'яті, основних мисленневих операцій, зорового й рухового ймовірного прогнозування, фантазії; вправи зорової, пальчикової гімнастики, а також на міжпівкульну інтеграцію. (КМР, ФМР, МР, ЕЦР.)</p> <p>Удосконалювати вміння визначати складову структуру слів шляхом відпрацювання ритмічних елементів різної складності й добору рим. (МР, ФМР.)</p> <p>Заохочувати до фарбування води в ємностях різної форми в основні та похідні кольори; до викладання візерунків</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>з утвореної льодової кольорової мозаїки. (ТМР, ФМР.)</p> <p>Вправляти у штрихуванні, обведенні трафаретів, написанні графічних диктантів, впізнаванні та називанні предметів, зображених за допомогою різних видів ліній. (ФМР, МР.)</p> <p>Заохочувати до зображення предметів шляхом викладання їхніх контурів із паличок, шнурочків, природних матеріалів. (ФМР, ТМР.)</p> <p>Спонукаати до отримання естетичної насолоди під час розгляду мистецьких творів, від перетворення окремих ліній або друдлів на предметні зображення. (ТМР, ЕЦР, ФМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти площинні й об'ємні геометричні</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>фігури, диференціювати окремі зображення та композиції. (КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння прогнозувати створення предметного чи сюжетного зображення; застосовувати навички поточного та кінцевого контролю на смислового, зорового, слухового та рухового рівні. (КМР, МР, ФМР, СКР.)</p> <p>Розвивати вміння синтезувати сформовані навички у власній практичній діяльності учнів. (НМД, ТМР.)</p> <p>Закріплювати мистецьку термінологію з використанням ейдетичних символів. (НМД, МР, КМР.)</p> <p>Вчити якомога вдаліше добирати прикметники до іменників з метою кращого розуміння гармонії споріднених кольорів (наприклад, по-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>маранчевий апельсин, оранжева морква, руда лисиця). (ТМР, МР.)</p> <p>Збагачувати словниковий запас образними засобами (папір білий як сніг). (МР.)</p> <p>Привертати увагу до морфологічного оформлення слів, утворення нових лексем шляхом поєднання основ. (МР, КМР.)</p> <p>Уточнювати диференційоване значення словотворчих морфем на позначення зменшувально-пестливих суфіксів іменників-назв художніх матеріалів, інструментів; граматичної категорії числа таких іменників. (МР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні відносних прикметників від іменників (папір – паперовий); в утворенні антонімічних пар прикметників (прямий</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>– кривий, довгий – короткий, горизонтальний – вертикальний, широкий – вузький); у вживанні антонімів на матеріалі якісних прикметників на позначення кольорів і прислівників на позначення просторового розташування предметів. (МР.)</p> <p>Вправляти в утворенні простих синтаксичних конструкцій із запропонованих слів. (МР.)</p> <p>Виховувати інтерес до експериментування з різними художніми засобами й матеріалами, дотримуючись правил безпечного поводження з ними. (КМР, ТМР, ФМР.)</p> <p>Формувати звичку дотримання правил безпечної поведінки в школі, на вулиці й вдома. (СКР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
Творить відомими художніми засобами й способами.	<p><i>Складає й розташовує на площині (у просторі) окремі елементи зображень (форм) у просту, зокрема орнаментальну композицію (графічну, живописну, декоративну, об'ємну) відповідно до задуму.</i></p> <p><i>Обирає положення формату аркуша (вертикальний, горизонтальний).</i></p> <p><i>Використовує всю площину аркуша для створення композиції.</i></p>	<p>Спонукає до зображення істот і природних явищ за допомогою рухів тіла, малювання в повітрі, пісочниці, таці з манкою, виражаючи особисте ставлення до навколишнього світу, в тому числі проявляючи свої емоції. (ФМР, ЕЦР, ТМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати вміння виконувати вправи на розвиток зорового сприймання, уваги та пам'яті, основних мисленневих операцій, зорового й рухового ймовірного прогнозування, фантазії; вправи зорової, пальчикової гімнастики, а також на міжпівкульну інтеграцію. (КМР, ФМР, МР, ЕЦР.)</p> <p>Удосконалювати вміння визначати складову структуру слів шляхом відпрацювання ритмічних елементів різної</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>складності та добору рим. (МР, ФМР.) Заохочувати до фарбування води в ємностях різної форми в основні та похідні кольори; до викладання візерунків з утвореної льодової кольорової мозаїки. (ТМР, ФМР.) Вправляти в штригуванні, обведенні трафаретів, написанні графічних диктантів, впізнаванні та називанні предметів, зображених за допомогою різних видів ліній. (ФМР, МР.) Заохочувати до зображення предметів шляхом викладання їхніх контурів з паличок, шнурочків, різних природних матеріалів. (ФМР, ТМР.) Спонукаати до отримання естетичної насолоди під час розгляду мистецьких творів, від</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>перетворення окремих ліній або друдлів на предметні зображення. (ТМР, ЕЦР, ФМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти площинні й об'ємні геометричні фігури, диференціювати окремі зображення та композиції. (КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння прогнозувати створення предметного чи сюжетного зображення; застосовувати навички поточного й кінцевого контролю на смислово-м, зоровому, слуховому та руховому рівні. (КМР, МР, ФМР, СКР.)</p> <p>Виробляти вміння синтезувати сформовані навички у власній практичній діяльності учнів. (НМД, ТМР.)</p> <p>Закріплювати мистецьку термінологію з використанням ейдетичних символів. (НМД, МР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Вчити якомога вдаліше добирати прикметники до іменників з метою кращого розуміння гармонії споріднених кольорів (наприклад, помаранчевий апельсин, оранжева морква, руда лисиця). (ТМР, МР.)</p> <p>Збагачувати словниковий запас образними засобами (папір білий як сніг). (МР.)</p> <p>Привертати увагу до морфологічного оформлення слів, утворення нових лексем шляхом поєднання основ. (МР, КМР.)</p> <p>Уточнювати диференційоване значення словотворчих морфем на позначення зменшувально-пестливих суфіксів іменників-назв художніх матеріалів, інструментів; граматичної категорії числа таких іменників. (МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Вправляти учнів в словотворенні відносних прикметників від іменників (папір – паперовий); в утворенні антонімічних пар прикметників (прямий – кривий, довгий – короткий, горизонтальний – вертикальний, широкий – вузький); у вживанні антонімів на матеріалі якісних прикметників на позначення кольорів і прислівників на позначення просторового розташування предметів. (МР.)</p> <p>Вправляти в утворенні простих синтаксичних конструкцій із запропонованих слів. (МР.)</p> <p>Виховувати інтерес до експериментування з різними художніми засобами та матеріалами, дотримуючись правил безпечного поводження з ними. (КМР, ТМР, ФМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		Виховувати в учнів вміння дотримуватися правил безпечної поведінки в школі, на вулиці й вдома. (СКР.)
Творить відомими художніми засобами й способами.	<p><i>Складає й розташовує</i> на площині (у просторі) окремі елементи зображень (форм) у просту, зокрема й орнаментальну, композицію (графічну, живописну або декоративну, об'ємну) відповідно до задуму.</p> <p><i>Обирає</i> орієнтацію аркуша (вертикальний, горизонтальний).</p> <p><i>Використовує</i> всю площину аркуша для створення композиції.</p>	<p>Проводити рухливі, сюжетно-рольові ігри. (ФР, КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати вміння виконувати загально-розвивальні вправи, а також на міжпівкульну координацію. (ФР.)</p> <p>Вправляти у виконанні проб Поппелрейтера, в орієнтуванні на собі, на сторінці зошита й підручника. (КМР, ФР.)</p> <p>Виробляти в учнів вміння розташовувати геометричні фігури на аркуші за відповідними інструкціями. (ФР, МР.)</p> <p>Сприяти формуванню системи виражальних засобів, ключових орієнтирів сприймання та репродукування творів мистецтва. (НМД, ТМР, КМР, МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Удосконалити вміння бачити прекрасне навколо. (ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Розвивати в учнів художній смак, спостережливість, вміння бачити цікаве в навколишньому світі, бажання оволодіти мистецтвом фотографування, вміння вдало знаходити ракурс. (ТМР, КМР, ФМР, СЦР.)</p> <p>Вчити дотримуватись композиційної логіки, визначаючи головне та другорядне, аналізуючи та синтезуючи художні образи. (КМР, МР, ТМР.)</p> <p>Формувати вміння робити правильний вибір у розташуванні аркуша відповідно до зображуваних об'єктів. (ТМР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння орієнтуватися в завданні, встановлюючи логічну послідовність виконання зображення чи</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>виготовлення виробу; розфарбовувати зображення в межах контуру; писати графічні диктанти. (КМР, ФР, МР.)</p> <p>Формувати елементарні навички самоконтролю за фонетичною, лексичною й граматичною сторонами зв'язного мовлення. (КМР, МР.)</p> <p>Уточнювати лексичне значення антонімів (вгорі – внизу, праворуч – ліворуч, широко – вузько, вертикально – горизонтально). (МР.)</p> <p>Спонукаати до використання коментувального мовлення під час виконання роботи. (МР, ТМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу, пам'ять, руховий контроль, ймовірне прогнозування, основні мисленнєві операції, оптико-просторове орієнтування, зорово-моторну</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>координацію. (КМР, ФР, МР.)</p> <p>Виховувати в учнів інтерес до створення різноманітних як фото-, так і художніх композицій. (ТМР, ЕЦР.)</p>
<p>Творить відомими художніми засобами й способами.</p>	<p><i>Виконує</i> елементарні танцювальні рухи під музику.</p> <p><i>Рухається</i> в ритмі та темпі музики, узгоджує свої рухи з музичним супроводом (співом).</p>	<p>Контролювати правильну поставу. (ФМР.)</p> <p>Спонукає до зображення реальних та казкових істот у русі з вираженням їхнього емоційного стану. (ТМР, ФМР, МР.)</p> <p>Виконувати фізхвилинки під лічбу, словесний та музичний супровід. (ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння виконувати вправи артикуляційної, мімічної, зорової, пальчикової, ручної гімнастики, ритмічні й кінезіотерапевтичні, логоритмічні й загальнорозвивальні вправи, вправи на міжпівкульну інтеграцію. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу та пам'ять, контроль, ймовірне прогнозування, основні мисленнєві операції. (КМР, МР.)</p> <p>Виховувати прагнення при створенні заданого спільного динамічного сюжету узгоджувати свої танцювальні рухи з рухами однокласників. (СКР, ФМР, МР, ТМР, ЕЦР.)</p>
Творють відомими художніми засобами й способами.	<p><i>Виконує</i> нескладні ролі (зокрема «пісні в ролях»), етюди-наслідування, перевіряючись у різних персонажів.</p> <p><i>Дотримується</i> загальноприйнятих правил поведінки в закладах культури та мистецтва (театрі, музеї тощо).</p>	<p>Удосконалювати вміння виконувати мімічні, психогімнастичні, голосові, ритмічні, загально-розвивальні вправи. (ФМР, МР, КМР, ЕЦР.)</p> <p>Закріплювати вміння промовляти окремі словосполучення та речення з різними видами інтонації (розповідна, оклична, питальна). (ЕЦР, МР.)</p> <p>Вправляти в розіграванні діалогів у сюжетно-рольових іграх.</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(ТМР, ЕЦР, МР, КМР, СКР.)</p> <p>Формувати в учнів вміння через перевтілення в різні художні образи, змінюючи голос, темп, міміку, жести, знімати психоемоційне напруження. (ТМР, ЕЦР, МР, ФР.)</p> <p>Формувати вміння читати текст за ролями. (НМД, МР, ЕЦР.)</p> <p>Удосконалювати вміння переказувати зміст знайомих літературних творів, мультиплікаційних фільмів, дотримуючись послідовності та логіки викладу. (МР, СКР, ЕЦР, КМР.)</p> <p>Акцентувати увагу на фонетичній, лексичній і граматичній правильності мовлення. (КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		Розвивати в учнів слухові сприймання, увагу та пам'ять, контроль, ймовірне прогнозування, основні мисленнєві операції. (КМР, МР.) Виховувати інтерес до мистецтва, вміння отримувати естетичне задоволення від споглядання виробів художньої діяльності. (ЕЦР, ТМР.)
Експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо для створення художніх образів.	<i>Придумує</i> образи (фантазує) й виражає задумане значимими засобами художньої виразності. <i>Імпровізує</i> голосом (музичні, мовленнєві інтонації), засобами пантоміми (міміка, жести), на музичних інструментах (трикутники, бубни, барабан, маракаси тощо). <i>Створює</i> різні варіанти ритмічного	Удосконалювати вміння виконувати вправи артикуляційної, мімічної, голосової, пальчикової, ручної гімнастики, психогімнастики, загальнорозвивальні вправи, різноманітні вправи на розвиток слухової уваги та пам'яті, основних мисленнєвих операцій, окремі види ймовірного прогнозування, фантазії. (КМР, ФМР, МР, ЕЦР.) Закріплювати вміння відтворювати ритміч-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>супроводу до пісні. <i>Експериментує</i> з кольорами, лініями, формами тощо.</p>	<p>ні малюнки підвищеного рівня складності. (ФМР, МР.)</p> <p>Вправляти в промовлянні окремих звуків (складів, слів, словосполучень, речень), використовуючи розповідну, питальну, окличну інтонацію. (МР, ЕЦР.)</p> <p>Закріплювати вміння диференціювати слова-омоніми (трикутник – музичний інструмент і площинна геометрична фігура). (МР.)</p> <p>Удосконалювати вміння придумувати зв'язні розповіді за сюжетною картиною, серіями картинок, запропонованих у прямій або зміненій послідовності; встановлювати смислові зв'язки між зображеннями (у реченні, тексті). (МР, КМР.)</p> <p>Спонукає до продовження розпочатих розповідей (з опорою</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>на наочність, зразок, навідні запитання й без них). (МР, ТМР.)</p> <p>Заохочувати до розповідей про власні мрії. (ТМР, ЕЦР, СКР.)</p> <p>Формувати здатність до емоційних переживань, активного засвоєння художнього досвіду, самостійної творчої діяльності й саморозвитку. (ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Спонукаати до експериментування під час пізнавально-естетичної та комунікативної діяльності. (КМР, ТМР, МР.)</p> <p>Стимулювати до оволодіння узагальненими (типовими, загальновідомими) й самостійними (варіативними, нестандартними) техніками художньої діяльності. (НМД, КМР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів художньо-творчі здібності в продуктивних видах діяльності. (ТМР.)</p> <p>Виховувати стійкий інтерес до художньо-творчої діяльності, вміння осмислювати її специфічні особливості. (ЕЦР, КМР, МР.)</p> <p>Виховувати наполегливість під час виконання роботи, бажання фантазувати та експериментувати. (ЕЦР, КМР.)</p>
<p>Спостерігає за навколишнім світом, фіксує з допомогою педагога цікаві явища як ідеї для творчості; допомагає прикрашати місце, де навчається, живе.</p>	<p><i>Спостерігає</i> за довкіллям, з допомогою педагога фіксує цікаві, незвичайні явища.</p> <p><i>Створює</i> елементи композиції/декору для оформлення середовища, в якому живе та навчається, викори-</p>	<p>Спонукає до впізнання в контурах хмаринки, елементах навколишньої дійсності предметів на позначення істот і неістот, букв або цифр. (КМР, ТМР, МР.)</p> <p>Заохочувати до експериментування зі словами шляхом зміни</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>стовує побачене й почуте в художньо-практичній діяльності.</p>	<p>одного або кількох звуків (букв), наголосу, морфеми (префікса, закінчення). (МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Вчити встановлювати зв'язки мистецтва з природним середовищем. (НМД.)</p> <p>Формувати самостійність у художній діяльності. (ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Закріплювати вміння створювати за допомогою різних художніх засобів прості сюжетні композиції (у т. ч. до знайомих казок), передаючи колір, розмір, дотримання пропорцій предметів і їхніх частин. (КМР, МР, ТМР.)</p> <p>Розвивати зорове та слухове сприймання, увагу, основні мисленеві операції, фантазію, різні види ймовірного прогнозування, контролю. (КМР, МР, ЕЦР.)</p> <p>Виховувати почуття</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>прекрасного методом залучення всіх аналізаторів. (КМР, МР, ТМР, ЕЦР, ФМР.)</p> <p>Виховувати наполегливість, самостійність, самоконтроль, акуратність, інтерес до оволодіння навичками художньо-мовленнєвої діяльності. (МР, КМР, ЕЦР, ФМР.)</p> <p>Виховувати в учнів бажання приймати участь у спільному оформленні класу, актовій зали до свят. (СКР, ТМР, ФМР.)</p>
<p>Визначає серед творів і видів художньо-творчої діяльності ті, що подобаються; ділиться емоціями від сприйняття мистецьких творів; творить для власного задоволення.</p>	<p><i>Вирізняє</i> види мистецької діяльності, які поліпшують настрій.</p> <p><i>Описує</i> емоції від сприймання мистецьких творів.</p> <p><i>Обирає</i> вид художньої творчості за своїми вподобаннями.</p>	<p>Вправляти у виконанні вправ артикуляційної, мимічної, пальчикової, ручної та психогімнастики. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР.)</p> <p>Навчати диференціювати як контрастні емоційні стани (сум – радість, страх – сміливість), так і в межах одного оцінно-сміслового поля (ненависть –</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>гнів – роздратування, задоволення – радість – захват). (ЕЦР, МР.)</p> <p>Спонукає до соціально адаптивного відреагування негативних переживань, поліпшення настрою через художню творчість. (ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Розкривати творчий потенціал учнів. (ТМР, КМР, МР.)</p> <p>Підтримувати особисте творче начало кожного учня, психоемоційне розвантаження школярів шляхом занурення в творчу атмосферу в цілому чи художній образ зокрема. (ТМР, ЕЦР, МР, КМР.)</p> <p>Стимулювати художньо-образне мислення школярів. (НМД, ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>операції, емоційно-вольову сферу. (КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати наполегливість, самостійність, самоконтроль, акуратність, інтерес до опанування навичок художньо-практичної діяльності, участі в мистецьких святах, конкурсах. (СКР, КМР, ЕЦР, ФМР.)</p>
Змістова лінія «Сприймання та інтерпретація мистецтва»		
Сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб (словами, рухами, мімікою, лінією)	<p><i>Сприймає</i> твір мистецтва й висловлює враження, добираючи із запропонованих слова, співзвучні з власними емоціями.</p> <p><i>Порівнює</i> музичні й візуальні образи, твори мистецтва</p>	<p>Удосконалювати вміння концентрувати увагу на зображенні, цілісно сприймати його зміст, запам'ятовувати окремі складові, їхнє просторове розташування. (КМР, МР.)</p> <p>Створювати умови для багатоаспектної і захо-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
ми, кольорами тощо).	та явища довкілля. <i>Відтворює</i> емоційні враження від твору мистецтва різними відомими засобами та способами (рухами, мімікою, лініями, кольорами тощо).	<p>пливої активності дітей у художньо-естетичному опануванні навколишнього світу. (НМД, ТМР, КМР, ФМР, МР, СКР.)</p> <p>Виробляти вміння порівнювати роботи за технікою виконання, за світловим, колірним рішенням, змістом. (КМР, МР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння слухати, розуміти та виконувати багатоступеневі інструкції дорослого (з двох-трьох складових). (СКР, МР, ФМР.)</p> <p>Актуалізувати словник синонімів (красивий – гарний – чарівний; веселий – радісний – усміхнений). (МР.)</p> <p>Вправляти у влучному вживанні слів (переляканий – здивований, сміливий – сильний). (МР.)</p> <p>Удосконалювати в уч-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>нів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати зорове, слухове сприймання, увагу та пам'ять, тактильне й кінестетичне сприймання, кінетичний праксис; коментувальне, пояснювальне зв'язне мовлення, чуття ритму; мисленнєві операції порівняння, аналізу, синтезу, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; зоровий, слуховий, смисловий, руховий контроль на фонетичному, лексичному, графічному матеріалі; просторове орієнтування на площині аркуша, пропорційне – в малюнках і предметах ліплення; ручну та дрібну моторику, зорово-моторну координацію; емоційно-вольову</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>сферу, фантазію, творчу уяву. (КМР, ЕЦР, МР, ФМР.)</p> <p>Виховувати художній смак і відчуття гармонії, бажання брати участь в оформленні класу до свят, використовуючи власні малюнки, поробки, виконувати музично-танцювальні імпровізації. (СКР, ФМР, ТМР, ЕЦР, КМР.)</p> <p>Виховувати вміння дотримуватись морально-етичних норм поведінки, організованість, охайність, дисциплінованість. (ЕЦР, СКР.)</p>
Розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) і розпізнає притаманні їм засоби виразності.	<p><i>Розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, танцювальне, екранне).</i></p> <p><i>Характеризує мелодію.</i></p> <p><i>Може визначити темп (повільно, помірно, швидко), регістр (високий, се-</i></p>	<p>Розширювати знання й уявлення про предмети та явища навколишнього світу. (КМР, МР.)</p> <p>Вправляти в умінні класифікувати предмети за сенсорними (розмір, форма, колір), видовими (лексичні узагальнення), функціональними (призна-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	редній, низький), динаміку (гучно, тихо), тембр (звучання хору, оркестру та окремих музичних інструментів (сопілка, бубон, барабан, скрипка, бандура, фортепіано тощо).	чення) та ін. ознаками. (КМР, МР, ФМР.) Вправляти в розрізненні звучання окремих музичних інструментів. (МР, КМР.) Здійснювати поетапний розвиток від елементарного наочно-почуттєвого враження до можливості створення оригінального образу виражальними засобами. (НМД, ТМР.) Формувати в учнів вміння контролювати правильність виконання зображення чи виготовлення виробу, порівнюючи результат з натурою чи зразком. (НМД, КМР, МР, ФР.) Уточнювати значення антонімів на матеріалі прислівників (швидко – повільно, гучно – тихо). (МР.) Удосконалювати вміння розуміти значення відносних прикмет-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>ників, утворених від іменників (театр – театральний, хореографія – хореографічний, екран – екранний, хор – хоровий). (МР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати зорове, слухове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль, основні мисленеві операції, художньо-образне, асоціативне мислення, емоційно-вольову сферу, загальну, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФР.)</p> <p>Виховувати естетичний смак, вміння дотримуватись організованості, охайності робочого місця. (ТМР, ФМР, СКР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
Розрізняє види мистецтва та розпізнає притаманні їм засоби виразності.	<p><i>Розпізнає</i> прості художні матеріали, якими виконана учнівська творча робота (кольорові олівці, фломастери, акварель, гуаш, пластилін тощо).</p> <p><i>Визначає</i> гаму (холодна, тепла, мішана) творів мистецтва й учнівських робіт.</p>	<p>Виконувати вправи на розвиток зорової уваги та пам'яті. (КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати вміння впізнавати й називати в творах мистецтва зображення знайомих предметів (тварини, птахи, рослини), порівнювати за розміром, кольором, формою; розрізняти й називати силуетні та контурні зображення предметів. (КМР, МР.)</p> <p>Відпрацьовувати правила культури роботи з різними художніми матеріалами. (НМД, КМР, ТМР.)</p> <p>Закріплювати вміння обирати вид паперу залежно від використовуваних зображувальних матеріалів, контролювати силу натискання при малюванні (олівець, крейдочка, фломастер). (ФМР, КМР, ТМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Вправляти в умінні характеризувати учнівські роботи, виконані в різній колірній гамі, елементарно висловлюючи емоційно-оцінне ставлення до них. (МР, ЕЦР, СКР.)</p> <p>Вчити диференціювати значення слів (писати – креслити – штрихувати – малювати – фарбувати – розфарбовувати). (МР.)</p> <p>Збагачувати словник антонімів (теплий – холодний, світлий – темний, яскравий – тьмянний). (МР.)</p> <p>Вправляти в розумінні значення багатозначних слів (теплі кольори – теплі шкарпетки – теплі побажання; простий олівець – простий приклад). (МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Розвивати зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль, основні мисленнєві операції, емоційно-вольову, рухову сфери. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР.)</p> <p>Виховувати вміння дотримуватись правил користування гуашевими й акварельними фарбами, збереження правильної постави, правил гігієни. (ФМР, ЕЦР, МР.)</p>
Розрізняє різні види мистецтва й розпізнає притаманні їм засоби виразності.	<i>Розрізняє</i> види театру (ляльковий, музичний, драматичний) і кінематографу (кінофільм, мультфільм).	<p>Проводити творчі ігри. (ФМР, ТМР.)</p> <p>Вчити розрізняти значення прикметників, утворених від іменників (ляльковий театр – ляльчин одяг). (МР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні відносних прикметників від іменників (лялька – ляльковий, музика – музичний, драма – драматичний). (МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль, основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу. (КМР, МР, ЕЦР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до придумування та розповіді цікавих сюжетів (у т. ч. на основі подій з власного життя), створення мультфільмів. (ТМР, МР, КМР.) Виховувати вміння дотримуватися правил поведінки в громадських місцях. (СКР, ЕЦР.)</p>
Визначає серед творів і видів художньо-творчої діяльності ті, що подобаються; ділиться емоціями	<i>Вирізняє</i> (із запропонованих) твори мистецтва, що змінюють або передають його/її настрій.	<p>Активізувати мовленнєву й пізнавальну активність. (КМР, МР, СКР.)</p> <p>Спонукає до набуття емоційно-чуттєвого досвіду. (ЕЦР, МР,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
від сприйняття мистецьких творів; творить для власного задоволення.		<p>КМР, ТМР, СКР.) Ампліфікувати естетичну апперцепцію. (НМД, ЕЦР, МР, ТМР, КМР.)</p> <p>Формувати естетичну картину світу й основних елементів «Я-концепції» творця. (НМД, ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Формувати навички художньо-творчого самовираження учнів через сприймання мистецьких творів і створення власних робіт. (ЕЦР, ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Виробляти в учнів вміння помічати позитивні зміни в оформленні класу, коридорів, актової зали школи, інтерпретувати художні образи, висловлювати емоційно-ціннісне ставлення до мистецьких творів. (ЕЦР, ТМР, МР, СКР, КМР.)</p> <p>Сприяти розвитку в учнів навичок зорового</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		сприймання, уваги й пам'яті, ймовірного прогнозування, контролю, основних мисленевих операцій, емоційно-вольової сфери. (КМР, ЕЦР, ФМР, МР.) Виховувати в учнів вміння визначати характер своїх почуттів, прогнозувати емоційні переживання інших, прагнути посилено допомогти в скрутних ситуаціях, спрогнозувати, до кого можна звернутися за допомогою. (ЕЦР, МР, СКР.)
Змістова лінія «Комунікація через мистецтво»		
Оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; пояснює, наскільки вдалося втілити свій задум.	<i>Порівнює</i> свій задум з його втіленням. <i>Описує</i> , що вдалося чи не вдалося втілити. <i>Пояснює</i> власні досягнення в художньо-творчій діяльності.	Удосконалювати вміння з опорою на слухове сприймання мовлення прослідковувати послідовність подій, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. (МР, КМР.) Підводити до оцінювання естетичності навколишнього середовища.

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(ЕЦР, МР, СКР, ТМР.) Удосконалювати вміння знаходити прекрасне в людях та навколишньому світі. (ЕЦР, КМР, ТМР, СКР.) Збуджувати внутрішні позитивні прагнення учнів, формувати вміння вербально висловлювати свої думки щодо емоцій, які виникають, використовуючи фонетично, лексично та граматично правильне зв'язне мовлення. (МР, ЕЦР, СКР.) Формувати уміння відчувати єдність форми та колірного рішення художнього образу; усвідомлювати художнє моделювання світу, втілювати його у власних художніх образах; самостійно орфографічно, лексично та граматично правильно розповідати про створений власноруч</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>малюнок, предмет ліплення, виріб з паперу тощо. (НМД, ТМР, ФР, КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, навички контролю та самоконтролю, основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. (КМР, МР, ЕЦР.)</p> <p>Виховувати прагнення доводити розпочату справу до кінця й об'єктивно оцінювати свої досягнення чи недоліки в її виконанні. (ЕЦР, ФМР, КМР.)</p>
Презентує створені худо-	<i>Презентує</i> результати власної твор-	Розвивати поступальний рух від простого

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
жні образи в зрозумілий спосіб, пояснюючи створення.	чості (співає пісні, виконує танцювальні рухи, демонструє власні роботи з образотворчого мистецтва тощо). Вербально <i>описує</i> свій творчий задум.	образу-уявлення до естетичного узагальнення, від сприйняття цілісного образу як одиничного до усвідомлення. (МР, КМР.) Формувати в учнів лексичну системність якісних прикметників (симпатичний (хлопчик), красивий (вазон), чудовий (настрій), чарівний (візерунок)). (МР.) Вправляти в розрізненні слів-паронімів (танок–ганок–ранок). (МР.) Удосконалювати вміння відповідно до норм літературної мови розповідати про виготовлення виробів з опорою на план-схему чи алгоритм. (КМР, МР, ТМР.) Розвивати зорове сприймання учнів, увагу та пам'ять, ймовірно прогнозування, контроль, основні мисленнєві опе-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>рації, емоційно-вольову сферу. (ЕЦР, КМР, МР, ФР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до мистецтва, естетичного розвивального середовища. (СКР, ТМР, ЕЦР, КМР.)</p>
<p>Бере участь у колективній творчій діяльності, дотримується правил творчої співпраці; ділиться з іншими особами враженнями від сприйняття мистецтва та творчої діяльності.</p>	<p><i>Виявляє</i> (за допомогою вчителя/вчительки) інформацію, отриману від сприймання творів мистецтва.</p> <p><i>Ділиться</i> враженнями від творів різних видів мистецтва.</p> <p><i>Бере</i> участь у колективному виконанні творчого задуму – у народних святах та обрядах, концертах, виставках, інсценізаціях тощо.</p>	<p>Розширювати знання та уявлення про навколишній світ. (КМР, МР, СКР.)</p> <p>Збагачувати сенсорний, художній, пізнавальний, мовленнєвий досвід. (ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Закріпити вміння відзначати естетичність в оформленні приміщень, розрізняти реалістичні, фантастичні та декоративні художні образи. (ЕЦР, КМР, ТМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p><i>Дотримується</i> правил взаємодії і творчої співпраці.</p>	<p>Формувати вміння: а) працювати в колективі; б) переносити досвід (з незначною допомогою та самостійно) в нові умови та застосовувати в творчих ситуаціях; в) сприймати на слух та розуміти значення окремих слів, словосполучень, зміст речень та коротких текстів. (НМД, СКР, МР, ФМР, КМР.)</p> <p>Використовувати елементи арттерапії з метою покращення психоемоційного стану учнів, їхньої соціалізації, активізації комунікації. (ЕЦР, СКР, МР, ТМР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірно про-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>гнозування, контроль та основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу. (КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Виховувати бажання та вміння бачити прекрасне в навколишньому світі; емоційно-естетичне ставлення до предметів і явищ, естетичний смак, інтерес до художньої творчої діяльності; прагнення до створення власних неповторних виробів; уміння працювати як самостійно, так і в колективі; моральні якості особистості учнів, працелюбність, охайність, наполегливість; взаємодопомогу, прагнення спілкуватися з дорослими та ровесниками, користуючись правильним і чітким зв'язним мовленням. (СКР, ТМР, ЕЦР, МР, КМР.)</p>

3-4 класи

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
Змістова лінія «Художньо-практична діяльність»		
<p>Добирає засоби та способи для створення художнього образу.</p>	<p><i>Співає</i> вокальні вправи, дитячі пісні (зокрема музичний фольклор). <i>Добирає</i> засоби виразності (темп, динаміку, штрихи), необхідні для відтворення настрою, характеру. <i>Стежить</i> за точністю інтонування, чіткістю дикції. Виконує прості канони. <i>Стежить</i> за співацькою поставою, диханням.</p>	<p>Формувати вміння добирати варіанти ритмічного супроводу до пісні. (НМД, СКР, МР, ФМР, КМР.) Виконувати вправи артикуляційної, голосової, мімічної, зорової, психогімнастики. (ФМР, ЕЦР, МР.) Удосконалювати мовленнєве дихання, вміння змінювати його глибину, силу й тривалість видихуваного повітряного струменя. (ФМР, МР.) Закріплювати навички легкого, протяжного співу. (ФМР, МР, СКР.) Збагачувати досвід практичного відтворення настрою та характеру сприйнятих музичних творів у ритмічних, вокальних, пластичних, графічних, вербальних</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>образах. (СКР, ЕЦР, КМР, МР, ТМР, ФМР.) Вправляти в зіставлені настрою з темпом музики, характеру твору з динамікою виконання. (ФМР, МР, ЕЦР, ТМР.) Автоматизувати й диференціювати звуки основних фонетичних груп (свистячі, шиплячі, сонори, задньозикові). (МР.) Диференціювати слова-омографи (плакати – плака́ти). (МР, КМР.) Здійснювати роботу з уточнення й розрізнення значення дієслів (радіти – сміятися – жартувати; сумувати – плакати – жаліти) та прислівників (швидко – динамічно, повільно – статично). (МР, КМР, ЕЦР.) Розвивати вміння емоційно розповідати про свій настрій, почуття</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>від сприймання музичних фольклорних творів. (МР, КМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Розвивати в учнів слухове сприймання, увагу та пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль, основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу. (КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до багатоваріативного створення художніх образів. (СКР, ТМР, ЕЦР, МР, КМР.)</p>
Добирає засоби й способи для творення художнього образу.	<p><i>Грає</i> в ансамблі нескладні композиції (трикутники, бубни, сопілка (як індивідуальний інструмент), ксилофон, синтезатор тощо).</p> <p>Самостійно <i>добирає</i> тембр музичного інструменту для передачі відповідного обра-</p>	<p>Удосконалювати вміння викладати візерунки різної складності, використовуючи площинні геометричні фігури, кубики Кооса та Нікітіна, лічильні палички Кюї-зенера, логічні блоки Деньєша. (КМР, ТМР, ФМР.)</p> <p>Виконувати загально-розвивальні вправи, вправи артикуляційної,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	зу, пояснює свій вибір.	<p>мімічної, зорової, психогімнастики. (ФМР, МР, КМР, ЕЦР.)</p> <p>Закріпити вміння диференціювати звучання музичних інструментів. (КМР, МР.)</p> <p>Виробляти вміння зосереджувати свою увагу на сприйманні рухів диригента. (КМР.)</p> <p>Збагачувати в учнів досвід практичного відтворення настрою й характеру сприйнятих музичних творів у рухових, графічних, художніх, вербальних образах, співі, грі на музичних інструментах. (СКР, МР, ТМР, ЕМР, КМР, ФМР.)</p> <p>Вправляти у вмінні відтворювати ритмічні малюнки різної складності.</p> <p>Вчити передавати задуманий образ за допомогою різних музичних</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>інструментів, відстоювати право на свій вибір, користуючись правильним і чітким зв'язним мовленням. (НМД, ФМР, КМР, МР, СКР, ЕЦР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати організаційно-ансамблеві навички; слухове сприймання, увагу та пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль, основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, ручну та дрібну моторику. (НМД, КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Виховувати почуття колективізму, прагнення частіше спілкуватись з дорослими та ровесниками, використовуючи у своєму мовленні поширені синтаксичні</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		конструкції. (СКР, МР, КМР.)
Добирає засоби та способи для творення художнього образу.	<p><i>Орієнтується</i> в нотному записі, необхідному для виконання.</p> <p><i>Читає</i> та <i>виконує</i> найпростіші ритмічні партитури, зокрема в різних темпах і динаміці.</p>	<p>Закріпити вміння орієнтуватися на аркуші паперу, на нотному стані; вміння знаходити спільне та відмінне в предметних і сюжетних зображеннях. (КМР, МР.)</p> <p>Виконувати вправи артикуляційної, мімичної, зорової, психогімнастики; писати графічні диктанти. (ЕЦР, ФМР, ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння відтворювати як в малюнку, так і в музиці ритмічні візерунки різної складності. (ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Вправляти у відтворенні за допомогою нотного запису найпростіших ритмічних мелодій. (НМД, КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Збагачувати досвід практичного відтворення настрою та харак-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>теру почутих музичних творів у рухових, графічних, вербальних образах, співі, грі на музичних інструментах. (СКР, ЕЦР, МР, ФМР, ТМР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння диференціювати рідну, іноземну мови та мову музики, використовувати алфавіт для запису мовленнєвих звуків, ноти – музичних. (ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Виробляти орфографічну пильність, навички визначення логічного наголосу. (МР.)</p> <p>Попереджувати виникнення оптичних дисграфічних помилок. (МР, КМР.)</p> <p>Уточнювати значення багатозначних іменників (ключ: журавлинний – дверний – гайковий – скрипковий). (МР.)</p> <p>Удосконалювати інтег-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>ративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати зорове, слухове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль, основні мисленеві операції, сукцесивний, симультанний аналіз і синтез, емоційно-вольову сферу, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Виховувати прагнення навчитись правильно записувати музичні звуки за допомогою нотної грамоти. (ЕЦР, ФМР, МР.)</p>
<p>Добирає засоби й способи для творення художнього образу.</p>	<p><i>Виконує</i> прості площинні живописні та графічні зображення.</p> <p><i>Ліпить</i> з пластичних матеріалів різними (простими) прийомами й способами, <i>створює</i></p>	<p>Сприяти виконанню вправ артикуляційної, мімичної, зорової, психогімнастики; писати графічні диктанти. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Удосконалити вміння створювати прості ком-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>прості об'ємні композиції.</p> <p><i>Виконує</i> замальовки з натури та за уявою.</p> <p><i>Користується</i> художніми матеріалами та палітрою, пензлями, стеками, ножицями тощо.</p> <p><i>Вирізує, конструює та створює</i> прості композиції з паперу, художніх, природних та різних підручних матеріалів, самостійно добирає складові композиції.</p> <p><i>Дотримується</i> охайності, правил техніки безпеки.</p> <p><i>Організовує</i> робоче місце.</p>	<p>позиції, як індивідуальні, так і колективні, використовуючи різні прийоми та способи ліплення. (НМД, ФМР.)</p> <p>Формувати вміння komponувати елементи площинної й об'ємної композиції. (НМД, ФМР, ТМР.)</p> <p>Збагачувати в учнів досвід практичного відтворення настрою та характеру сприйнятих музичних творів у рухових, графічних, вербальних образах, співі, грі на музичних інструментах. (НМД, СКР, МР, ФМР, ЕЦР, КМР, ТМР.)</p> <p>Вправляти в розрізненні схожих за значенням самостійних частин мови (натура (малювання натури; малювання з використанням натури) – натюрморт – натуральний – натуралістичний; графіка – графік – графіті – графічний – орфо-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>графічний; ліплення – виліплений – ліпити; різати – відрізати (відрізати) – розрізати (розрізати) – перерізати (перерізати); конструктор – конструювання – сконструйований – конструювати), розумінні їхніх значень, доречному вживанні у власному мовленні. (МР, КМР.)</p> <p>Закріпити активне вживання в самотійному мовленні антонімів на матеріалі прикметників (об'ємний – площинний). (МР.)</p> <p>Виробляти вміння розрізняти значення багатозначних слів (палітра – художній матеріал і спектр кольорів, який використовує художник під час створення картини; об'єм – ілюзорна передача просторових характеристик зображуваного предмета й місткість ємності). (МР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Розширювати імпресивний словник фразеологізмів (Хоч коники ліпи – про погано спечений хліб). (МР, КМР, ЕЦР.)</p> <p>Вчити чітко висловлювати власні думки щодо правил безпеки оперування художніми інструментами, використовуючи фонетично та граматично правильні зв'язні розповіді. (МР, КМР, СКР, НМД.)</p> <p>Вправляти у вживанні іменників на позначення художніх матеріалів й інструментів в орудному відмінку однини та множини. (МР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвиток уваги й пам'яті, зорового сприймання, ймовірного прогнозування, контролю,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		основних мисленнєвих операцій, емоційно-вольової сфери, ручної та дрібної моторики. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР.) Сприяти бажанню фантазувати під час створення композицій, використовувати різні художні, природні та залишкові матеріали, які естетично гармонують між собою, коментуючи виконання роботи; дотримуватись правил безпеки. (МР, СКР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)
Добирає засоби та способи для творення художнього образу.	<i>Добирає</i> художні матеріали відповідно до виду мистецтва (декоративно-прикладне, образотворче), у якому працює. <i>Здійснює</i> елементарну стилізацію форм оздоблювальних елементів різних видів декоративно-приклад-	Розширювати знання про українські свята, звичаї українського народу, одяг, символи України (гімн, тризуб, прапор, калина, верба). (КМР, СКР, МР.) Стимулювати бажання читати та вивчати напам'ять зразки народного фольклору. (ЕЦР, МР, КМР.) Поглиблювати досвід

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>ного мистецтва (народна іграшка, розпис, витинанка, писанка тощо). Самостійно <i>створює</i> просту, зокрема орнаментальну, композицію (графічну, живописну, декоративну та об'ємну), використовує всю площину аркуша.</p> <p><i>Визначає</i> головне і другорядне в композиції, враховуючи основні пропорції зображуваних предметів, добираючи відповідні засоби й способи.</p> <p><i>Використовує</i> елементарні закони перспективи (одне за іншим; ближче – більше та яскравіше, далі – менше та блідіше), передаючи плановість простору в пло-</p>	<p>практичного відтворення настрою й характеру сприйнятих музичних творів у рухових, графічних, вербальних образах, співі, грі на музичних інструментах. (ТМР, СКР, МР, ЕЦР, КМР, ФМР.)</p> <p>Виконувати вправи артикуляційної, мімічної, зорової та психогімнастики; писати графічні вправи; викладати логічні предметні (чергування фігур) і сюжетні (серії картинок) послідовності. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР.)</p> <p>Закріпити вміння орієнтуватися на площині аркуша відповідної форми, нотному стані. (КМР.)</p> <p>Вправляти у визначенні головних (підмет і присудок) та другорядних (означення, додаток, обставина) членів речення, головного та</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>щинних зображеннях.</p> <p><i>Обирає</i> формат аркуша (прямокутник, квадрат, коло) для кращого втілення задуму.</p>	<p>другорядного в композиції. (МР, КМР.)</p> <p>Вчити розрізняти палітри різних декоративних напрямків, впізнавати за стилем зображень твори К. Білокур та М. Приймаченко. (НМД, КМР, ТМР, МР, СКР.)</p> <p>Уточнити значення багатозначних слів (коник – декоративний (іграшка), гнідий (тварина), зелений (комаха)); значення іменників (писанка – великоднє яйце, розмальоване певними символами за допомогою різнокольорових фарб і воску; дряпанка – яйце, на якому темна фарба видряпується за допомогою гострого предмета; крапанка – яйце, вкрите різнокольоровими восковими крапками; крашанка – яйце, зварене у лушпинні цибулі). (МР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Вправляти в розрізненні схожих за значенням самостійних частин мови (стиль – стилізація – стильний – стилістичний – стилізувати; писання – писанка – опис – рукопис – написаний – писати; декор – декорация – декоративний – декорувати). (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати активне вживання в самостійному мовленні антонімів на матеріалі самостійних частин мови (ближче – далі, більший – менший, світлий – темний), у т. ч. й на позначення законів перспективи (ближче – більше та яскравіше, далі – менше та блідіше). (МР, КМР.)</p> <p>Збагачувати синонімічний словник дієслів (оздоблювати – прикрашати, декорувати, орнаментувати). (НМД, МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Удосконалювати вміння прикметникового словотворення від іменників-назв геометричних фігур (круг – круглий, овал – овальний, трикутник – трикутний, квадрат – квадратний, прямокутник – прямокутний). (МР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Виховувати бажання оздоблювати приміщення класу, школи до свят. (СКР, ТМР, ЕЦР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	елементи (народні, сучасні); узгоджує свої рухи з музичним супроводом (співом), орієнтується в просторі.	Вправляти у використанні невербальних засобів спілкування: фізіогноміки (риси обличчя та форми тіла), кінесики (зовнішні прояви почуттів й емоцій у вигляді міміки – рухів м'язів обличчя, жестики – експресивно-виразних жестових рухів окремих частин тіла, пантоміміки – моторики всього тіла, тобто пози, постави, нахилів, ходьби), просодики (ритміко-інтонаційне оформлення мовлення), такесики (доторкання в ситуаціях спілкування – рукостискання, обійми, погладжування тощо), проксемики (розташування людей під час спілкування, дистанція). (СКР, ФМР, ТМР.) Доповнювати досвід практичного відтворення настрою характеру сприйнятих музич-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>них творів у рухових, графічних, вербальних образах, співі, грі на музичних інструментах. (ФМР, СКР, ТМР, МР, КМР, НМД, ЕЦР.)</p> <p>Автоматизувати та диференціювати звуки основних фонетичних груп в ізольованій вимові, складах, словах, словосполученнях, реченнях і текстах (чистомовки, скоромовки, домовлянки, заклички, мирилки, вірші, оповідання, казки). (МР, СКР, ТМР, КМР.)</p> <p>Вправляти в розрізненні слів-паронімів та їхніх значень (вистава – виставка, танок – ганок, танець – палець, пісня – після, нога – нога). (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розігрувати діалоги з певної тематики, читати (відтворювати) тексти в ролях, виділяючи</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>логічний наголос, змінюючи інтонацію, висоту й силу голосу, доречно використовуючи міміку та жести. (НМД, МР, СКР, ТМР, КМР, ЕЦР, ФМР.)</p> <p>Удосконалювати навички прикметникового словотворення від іменників (лялька – ляльковий, пальчик – пальчиковий, тінь – тіньовий, стіл – настільний, опера – оперний, драма – драматичний (театр); природа – природничий, історія – історичний, край – краєзнавчий, художник – художній (музей). (МР.)</p> <p>Уточнити словник синонімів (танець – танок, співак – вокаліст), омографів (му́зика – музі́ка). (МР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		Виховувати в учнів почуття відповідальності й колективізму; бажання брати участь у шкільних театральних виставах. (СКР, ТМР, МР, ЕЦР, ФМР.)
Експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, зі звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо, поєднуючи елементи для втілення ідеї в художньому образі.	<p><i>Придумує</i> образи, використовуючи знайомі засоби й способи творення образів (звуки, слова, пантоміму, рухи, лінії, кольори тощо), якими може виразити свої почуття й емоції, застосовує їх окремо чи в поєднанні, не боїться творити.</p> <p><i>Імпровізує</i> голосом (музичні, мовленнєві інтонації), на музичних інструментах.</p> <p><i>Створює</i> варіанти ритмічного супроводу до пісні, <i>самостійно добирає</i> інструменти для супроводу.</p>	<p>Формувати навички вільного самовираження за допомогою рухів, співу, художньої, театралізованої та мовленнєвої діяльності. (ТМР, СКР, МР, ФМР, КМР, ЕЦР.)</p> <p>Удосконалити активність у набутті художнього досвіду, самостійній творчій діяльності, саморозвитку. (НМД, ТМР, ЕЦР, МР, ФМР.)</p> <p>Спонукає до експериментування з метою естетичного опанування світу. (ТМР, МР, ФМР, КМР.)</p> <p>Відпрацьовувати навички вміння доречно й фонетично правильно продовжувати домовлянки, чистомовки,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p><i>Створює</i> фрагментарні зображення в процесі експериментування з кольорами, лініями, формами тощо.</p> <p><i>Імпровізує</i> засобами пантоміми (міміка, жести).</p> <p>Експериментує, втілюючи один образ засобами різних видів мистецтва.</p> <p>Елементарно <i>стилізує</i> форми оздоблювальних елементів різних видів декоративно-прикладного мистецтва (народна іграшка, розпис, витинанка, писанка тощо).</p> <p><i>Ліпить</i> з пластичних матеріалів різними (простими) прийомами й способами.</p>	<p>віршовані мініатюри з опорою на ілюстративний матеріал і без нього. (НМД, МР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати навички навчально-експериментальної діяльності. (НМД, СКР, ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Виконувати загально-розвивальні, дихальні, артикуляційні, голосові, мімічні, зорові, психогімнастичні вправи під музичний, ритмічний невербальний, вербальний супровід, лічбу. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР, СКР.)</p> <p>Збагачувати практичний досвід відтворення як власного емоційного стану, так і літературного персонажа, за допомогою різноманітних кольорів, ліній, форм, звуків, ритмів, міміки, жестів, мовлення. (ЕЦР, ТМР, СКР, МР, ФМР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Вправляти в продовженні розпочатого педагогом або самостійно прочитаного тексту; у придумуванні оповідань за сюжетними картинками, опорними словами, планом, заголовком; у придумуванні назви до невеличкого твору. (МР, ТМР, КМР, ЕЦР.)</p> <p>Закріплювати вміння самостійно придумувати умови задачі з опорою на скорочений запис, графічну схему. (КМР, МР, ТМР.)</p> <p>Вправляти в прикметниковому словотворенні від іменників-назв матеріалів (глина – глиняний, пластилін – пластиліновий, папір – паперовий), в утворенні похідних іменників від дієслів (витинати – витинанка, розписувати – розпис). (МР.)</p> <p>Закріпити вміння ро-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>зуміти й розрізняти значення спільнокорених слів (експеримент – експериментування – експериментальний – експериментувати; імпровізація – імпровізувати). (МР, КМР.)</p> <p>Виробити розуміння образних синонімів на позначення емоцій (радісний – святковий, сяючий, райдужний, життєрадісний, сонячний; сумний – журливий, скрушений, важкий, сумовитий). (МР, ЕЦР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів та міжпів-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		культу взаємодію. (КМР.) Виховувати інтерес до навчально-експериментальної роботи в різних видах діяльності. (НМД, СКР, ТМР, МР, ФМР, ЕЦР.)
Спостерігає за навколишнім світом, фіксує в різний спосіб цікаві явища; використовує їх у творчій діяльності; пропонує ідеї оздоблення місця, де навчається, живе; реалізує їх самостійно або з допомогою інших осіб.	<i>Досліджує</i> довкілля, виявляє цікаві, незвичайні об'єкти для створення художніх образів, <i>фіксує</i> їх у різний спосіб (фото, аудіо, відеозйомка, замальовки тощо). <i>Створює</i> елементи композиції/декору для оформлення середовища, в якому живе та навчається; за потреби <i>використовує побачене й почуте</i> в художньо-творчій діяльності. Організовує середовище навколо себе: пропонує ідеї	Зміцнювати інтерес до спостережень у довкіллі, навчально-експериментальної, творчої художньої, мовленнєвої діяльності. (КМР, МР, СКР, ТМР, НМД, ФМР, ЕЦР.) Спонукаати до потреби бачити, чути, помічати щось нове й незвичне в навколишніх предметах і явищах дійсності. (ЕЦР, КМР, МР, ФМР, ТМР.) Виконувати загально-розвивальні, дихальні, артикуляційні, голосові, мімічні, зорові, психогімнастичні вправи під музичний, ритмічний невербальний

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	його оформлення. можливі засоби їхнього художнього втілення та реалізовує їх.	і вербальний супровід. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР, СКР.) Вправляти в знаходженні спільного й відмінного в натуральних предметах, предметних, сюжетних зображеннях; смислових неточностей у мовленнєвому (віршованих і прозових текстах), математичному (скороченому записі умови й текстах задач), ілюстративному матеріалі (предметні, сюжетні картинки, технологічні карти виконання малюнків, виготовлення предметів ліплення, конструювання); орфографічних помилок у словах, пунктуаційних – у реченнях. (КМР, МР, НМД, ЕЦР.) Зміцнювати навички створення опорних графічних схем для полегшення вивчення вір-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>шів, переказу оповідань, складання розповідей за спостереженнями в природі. (КМР, МР, ТМР, НМД.) Уточнювати й диференціювати значення дещо схожих за семантикою чи звучанням іменників і дієслів (малюнок – замальовка, малювати – фарбувати – розфарбовувати, відео – відеозйомка, композиція – композитор). (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти й розуміти значення слів-паронімів (фото – лото, образ – обра́за, декор – свекор, фокус – фікус). (МР.)</p> <p>Розвивати в учнів увагу, пам'ять, зорове сприймання, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, смисловий), та основні мисленнєві операції, емоційно-во-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		льову сферу, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР.) Стимулювати бажання оздоблювати середовище, в якому учень живе й навчається, засобами самостійного художнього втілення. (СКР, ТМР, КМР, ФМР, ЕЦР.)
Розпізнає власні емоції від сприйняття мистецьких творів, обирає твори та види художньо-творчої діяльності відповідно до свого настрою; пояснює, від чого одержує насолоду у власній творчості.	<i>Визначає</i> улюблені види мистецької діяльності та займається ним/ними у вільний час для задоволення; пояснює, від чого одержує насолоду у своїй творчості. <i>Розпізнає</i> та виражає власні емоції від художньої творчості. <i>Обирає</i> види художньо-творчої діяльності відповідно до свого настрою, виявляє свої почуття й емоції в творчості.	Виробляти вміння розповідати про свої музичні, літературні, спортивні, кулінарні й ін. уподобання, обґрунтовувати свій вибір, користуючись фонетично, лексично й граматично правильним зв'язним мовленням. (СКР, КМР, МР, ТМР, ЕЦР, ФМР.) Удосконалювати вміння виражати найрізноманітнішими художніми засобами, за допомогою пластики, ритмів, співу, мовлення альтруїстичні (співпереживання й бажання допомогти), глоричні

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(відчуття власної цінності), гностичні (прагнення пізнати суть явищ, радість відкриття), естетичні (потреба в красі, насолода звуками, поетично-споглядальний стан тощо), комунікативні (потреба в спілкуванні, вдячність, бажання ділитися думками й переживаннями) емоції. (ЕЦР, НМД, ФМР, МР, ТМР, СКР, КМР.)</p> <p>Закріплювати в учнів вміння отримувати задоволення від позитивних результатів навчальної та фізичної, мистецької та мовленнєвої діяльності. (ЕЦР, НМД, ФМР, МР, ТМР, СКР, КМР.)</p> <p>Уточнювати значення слів-паронімів (сум – сом – сім – сам; жах – жар – дар; плач – плащ; сміх – сніг; мука – муха; сором – sóрок; подив – полив; вагання</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>– бажання). (МР, ЕЦР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати бажання та вміння одержувати насолоду від процесу творчості та його результатів. (ЕЦР, ФМР, МР, ТМР, СКР, КМР.)</p>
Змістова лінія «Сприймання та інтерпретація мистецтва»		
<p>Сприймає твори різних видів мистецтва, проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб; зосереджує свою увагу на деталях; пояснює, що подобається в творі, а що ні, визначає відомі засоби ху-</p>	<p><i>Сприймає</i> твір мистецтва, виявляє здатність цілісно охопити увагою художній твір, зосереджує увагу на деталях.</p> <p><i>Вербально</i> характеризує побачене (почуте).</p> <p><i>Добирає</i> слова для характеристики власних емоцій та вражень.</p> <p><i>Пояснює</i>, що по-</p>	<p>Виконувати вправи артикуляційної, мімічної, зорової, психогімнастики; писати графічні диктанти. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Виробити такі навички: знаходження подібності предметів, створених людиною, й об'єктів природи, встановлення логічних і символічно-образних зв'язків, пояснення їхнього змісту (парасолька – гриб,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
<p>дожньої виразності.</p>	<p>додається в творі, а що – ні, визначає відомі засоби художньої виразності.</p> <p><i>Порівнює</i> музичні й візуальні образи, твори мистецтва та явища довкілля.</p> <p><i>Порівнює</i> засоби виразності різних видів мистецтва (музичного, кіно, візуальних) у створенні аналогічних образів (зокрема персонажів казок).</p> <p><i>Порівнює</i> природні форми, образи довкілля з їхнім художнім (декоративним) трактуванням.</p> <p><i>Може відтворити</i> емоційні враження від твору мистецтва різними художніми засобами.</p>	<p>вертоліт – бабка, багатопверховий будинок – стільник, літак – птах, мереживо – павутина, парашут – пушинки кульбабки тощо). (КМР, МР, ТМР, СКР).</p> <p>Збагачувати досвід практичного відтворення настрою та характеру музичних творів у рухових, художніх, вербальних образах, співі, грі на музичних інструментах. (НМД, СКР, МР, ФМР, ЕЦР, КМР, ТМР.)</p> <p>Удосконалити вміння компонувати елементи площинної та об'ємної композиції. (НМД, ФМР, ТМР.)</p> <p>Вправляти в описі предметів за графічною схемою, планом, з опорою на ключові слова, у складанні й відгадуванні описових загадок. (КМР, МР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння порівнювати візу-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>альні, музичні, хореографічні, вокальні, художні, літературні образи, помічати й долати можливі утруднення в процесі створення різних образів, проявляти особисті вподобання. (НМД, МР, ТМР.)</p> <p>Закріплювати навички вільного, злитного, правильного, чіткого, усвідомленого читання. (МР, КМР, НМД.)</p> <p>Відпрацьовувати навички знаходження в літературних текстах засобів художньої виразності (епітети, порівняння, іронію, гіперболу), пояснювати їхнє значення. (МР, КМР, ЕЦР, НМД.)</p> <p>Удосконалювати навички емоційної саморегуляції, вміння визначати та називати й власні емоції, й емоції літературних персонажів; співпереживати тим,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>хто потрапив у скрутну ситуацію, прагнути допомогти її вирішити. (ЕЦР, МР.)</p> <p>Вправляти в утворенні прислівників від іменників-назв емоцій (радість – радісно, страх – страшно, сміх – смішно, сум – сумно, тривога – тривожно). (МР.)</p> <p>Виробляти вміння розв'язувати логічні завдання, зосереджуючи увагу на смислових деталях, розгадувати ребуси та кросворди. (КМР, МР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, смисловий), емоційно-вольову сферу, основні мисленнєві операції, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати бажання відтворювати різними художніми засобами емоційні враження від знайомства з мистецькими й літературними творами. (ЕЦР, МР, ТМР, КМР, СКР.)</p>
<p>Вирізняє елементи художньої мови, характерні для різних видів мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо).</p>	<p><i>Розрізняє</i> види мистецтва; мистецькі професії, пов'язані з цими видами мистецтва.</p> <p><i>Розпізнає</i> елементи художньої мови творів музичного мистецтва для характеристики художнього образу: характеризує мелодію, тембр і склад виконавців (соліст, хор, оркестр, деякі тембри музичних інструментів), лад</p>	<p>Виконувати та інтегрувати вправи артикуляційної, мімічної, зорової, ручної, пальчикової, психогімнастики. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Створювати сюжетні картини, використовуючи поєднання різних типів ліній, рукописних букв, цифр, геометричних фігур, розповідати історії, користуючись фонетично, лексично й граматично правильним зв'язним мовленням. (ТМР, МР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>(мажор, мінор), прості музичні форми (двочастинна, тричастинна, рондо, варіації).</p> <p><i>Розпізнає</i> елементи художньої мови творів образотворчого мистецтва для характеристики художнього образу: кольорову гаму твору (тепла, холодна), тональність (світлі й темні кольори), елементи композиції твору (центр, головне та другорядне, симетрію й асиметрію).</p> <p><i>Розпізнає</i> елементи художньої мови творів синтетичних видів мистецтва для характеристики художнього образу: акторську гру, костюми, декорації, музичне оформ-</p>	<p>Проводити паралелі між явищами довкілля та художніми образами в різних видах мистецтва. (КМР, ТМР, МР, ФМР, ЕЦР, СКР.)</p> <p>Формувати в учнів вміння поєднувати засоби різних видів мистецтва, міксувати різні техніки й матеріали для втілення художнього задуму, пояснювати свій вибір. (НМД, СКР, ФМР, МР, ТМР, ЕЦР.)</p> <p>Виробляти навички самопізнання та самовираження в художньо-творчій діяльності. (ЕЦР, МР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння створювати як реалістичні, так і казкові (фантастичні) образи, відображаючи їхні характеристики, настрої за допомогою кольору, різноманітних форм і ліній у малюнку; темпу, динаміки, сценічних</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>лення театрального/екранного твору. <i>Розпізнає, характеризує</i> художні матеріали, якими виконана учнівська творча робота (кольорові олівці, фломастери, акварель, гуаш і пластилін тощо). <i>Розрізняє</i> різновиди образотворчого (живопис, графіка, скульптура); музичного (вокальний, інструментальний), театральний (драматичний, ляльковий і музичний) мистецтва, хореографії (народна, класична, сучасна) та кіно (кінофільм, мультфільм) за їхніми характерними виражальними засобами. <i>Розпізнає</i> за характерними ознаками</p>	<p>інтерпретацій – у співі; інтонації, паузації, ансамблевих форм театралізацій, інсценізацій – в усному мовленні. (СКР, ТМР, МР, ФМР, КМР, ЕЦР.) Удосконалювати вміння впізнавати на слух звучання знайомих музичних інструментів, визначати лад, окремі музичні форми, склад виконавців (моно-, полі-) під час співу. (МР, КМР.) Закріпити навички самостійного, попарного, колективного створення графічних, декоративних, живописних, об'ємних, орнаментальних композицій, вміння домовлятися про реалізацію творчого задуму. (ТМР, СКР, МР, КМР.) Підвищувати мистецьку ерудованість; здійснювати мистецько-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	деякі жанри музичного (пісня, танець, опера, балет тощо) та образотворчого мистецтва (портрет, пейзаж (краєвид), натюрморт, анімалістичний тощо); види орнаментів за змістом (рослинний, геометричний тощо) та застосуванням (стрічковий, розетка), види анімації (мальована, лялькова, пластилінова, комп'ютерна), деякі танці – народні й сучасні.	<p>понятійну пропедевтику на рівні імпресивного й експресивного, усного та писемного мовлення. (МР, КМР.)</p> <p>Залучати до обговорення художнього, літературного або музичного твору з використанням знайомої мистецької термінології. (МР, СКР, КМР.)</p> <p>Збагачувати іменниковий словник омографами (му́зика – музі́ка) та синонімами (пейзаж – краєвид, живописець – художник, вокаліст – співак, актор – артист). (МР.)</p> <p>Вправляти в прикметниковому словотворенні від іменників (комп'ютер – комп'ютерний, симетрія – симетричний, народ – народний, класик – класичний, вокал – вокальний, фольклор – фольклорний, естрада –</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>естрадний, інструмент – інструментальний, хореографія – хореографічний, симфонія – симфонічний); в іменниковому словотворенні назв мистецьких професій (вокал – вокаліст, соло – соліст, поезія – поет, хореографія – хореограф, танець – танцюрист, портрет – портретист, пейзаж – пейзажист, мўзика – музикант, скрипка – скрипаль). (МР.)</p> <p>Розширити словник антонімів на позначення іменників та якісних прикметників (симетрія – асиметрія, динаміка – статика, трагедія – комедія, мажор – мінор; теплий – холодний, високий – низький, сучасний – давній, головний – другорядний). (МР.)</p> <p>Уточнити розуміння</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>значення багатозначних слів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – козачок: а) хлопчик у козацькому одязі; б) веселий, жвавий український народний танець; – коломийка: а) український гуцульський танець; б) українська народна пісенька; – розетка: а) стрічка, тасьма чи шнур, з'єднані у формі квітки для декорування; б) роз'єм для швидкого підключення електроприладів; в) маленьке блюдечко для варення (меду); – стрічка: а) вузька смужка тканини, яка використовується для оздоблення чи прикраса; б) кінофільм; в) ряд людей, машин, тощо, котрі стоять або рухаються; г) те, що тягнеться вузькою довгою смужкою (дорога, річка);

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>– хор: а) співочий колектив, який гуртом виконує вокальні твори; б) звуки, котрі одночасно видає багато комах, жаб, птахів; в) звуки, що зливаються у спільний гомін, гамір; г) людська спільнота, що дотримується однакових поглядів чи спільно діє;</p> <p>– високий: а) тонкий, пронизливий (голос); б) такий, що має велику відстань знизу вгору; в) урочисто-піднесений, вишуканий (стиль, мова);</p> <p>– темний: а) погано освітлений; б) тьмянний, неяскравий; в) смагливий; г) безрадісний, сумний;</p> <p>– холодний: а) колір, який нагадує товщу морських глибин, хмар, криги тощо; б) такий, що має низьку температуру; в) позбавлений душевного тепла. (МР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Вправляти в розрізненні й розумінні значень іменників-паронімів (гама – лама – рама – сама – дама, балет – багет, вокал – вокзал, темп – тембр, лад – сад, мажор – мотор, ритм – Рим, соло – сало, хор – хол, квартет – кварта, стрічка – річка, полька – Польща), складанні речень з ними та їхньому записуванні. (МР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати увагу та пам'ять, зорове сприймання, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		Виховувати інтерес до різних видів мистецтва, бажання більше дізнатися про їхні характерні виражальні засоби й вміння застосовувати їх на практиці як в індивідуальних, так і колективних формах роботи. (ТМР, КМР, ЕЦР, ФМР, МР, СКР.)
Розпізнає власні емоції від сприйняття мистецьких творів, обирає твори та види художньо-творчої діяльності відповідно до свого настрою; пояснює, від чого одержує насолоду у власній творчості.	<p><i>Визначає</i> улюблені твори мистецтва й рекомендує їх іншим.</p> <p><i>Пояснює</i>, що подобається (чи не подобається) у творі мистецтва.</p> <p><i>Вирізняє</i> твори мистецтва, що змінюють або передають його/її настрій.</p> <p><i>Характеризує</i> власні емоції.</p>	<p>Формувати вміння характеризувати роль засобів виразності для створення вокального, вокально-ансамблевого, хорового, хореографічного, літературного художнього образу. (НМД, МР, КМР, ТМР, ФМР, ЕЦР, СКР.)</p> <p>Спонукає до розгляду альбомів з репродукціями картин відомих художників, ділитися своїми враженнями з ровесниками. (КМР, МР, ЕЦР, СКР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Вчити визначати, називати й використовувати класичні та нетрадиційні засоби образотворчої виразності для створення візуальних образів, висловлювати своє емоційно-ціннісне відношення до зображуваного у виконанні творчих робіт. (ЕЦР, ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння виражати художніми засобами, за допомогою пластики, ритмів, співу, мовлення альтруїстичні, глоричні, гностичні, естетичні, комунікативні емоції. (ЕЦР, НМД, ФМР, МР, ТМР, СКР, КМР.)</p> <p>Поглиблювати здатність учнів глибоко сприймати, усвідомлювати зміст і духовну цінність творів різних видів мистецтва. (НМД, ЕЦР, ТМР, МР).</p> <p>Удосконалювати нави-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>чки свого самовираження в художньо-творчій діяльності. (ЕЦР, МР, ТМР, ФМР, КМР, СКР.)</p> <p>Закріплювати вміння порівнювати природні форми й образи довкілля з їхнім художнім (декоративним) трактуванням. (НМД, ТМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати увагу та пам'ять, зорове сприймання, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Виховувати бажання передавати власні емоції, настрої через різні</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		види художньої, рухової, мовленнєвої діяльності. (ЕЦР, МР, ТМР, ФМР, КМР, СКР.)
Змістова лінія «Комунікація через мистецтво»		
Оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; визначає з допомогою вчителя необхідні для самовдосконалення дії; відстоює своє право на самовираження.	<i>Характеризує</i> власну творчість за поданими орієнтирами, пояснює, що вдалося чи не вдалося. <i>Аналізує</i> свої досягнення, свої сильні сторони, обирає (з допомогою вчителя/вчительки) спосіб удосконалення та може пояснити свій вибір.	Вправляти в умінні, використовуючи фонетично правильне й логічно зв'язне мовлення, ділитися з ровесниками враженнями від сприймання творів різних видів мистецтва й творчої діяльності. Закріпити навички коректного об'єктивного визначення досягнень однокласників у художньо-творчій діяльності, поважаючи їхні уподобання та інтереси. (МР, ТМР, ЕЦР, СКР.) Продовжувати формувати орфографічну пильність, удосконалювати навички поточного та кінцевого, зорового, слухового, фонетичного, лексичного, морфологічного, синтаксич-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		ного, смислового вербального й невербального контролю на рівні усного та писемного мовлення. (МР, КМР.) Удосконалювати навички позитивного партнерства у виконавській музичній, театральній творчості, комунікативній діяльності. (СКР, ТМР, МР.) Закріплювати вміння відстоювати право на самовираження, адекватно оцінюючи, за потреби коригуючи та удосконалюючи результати власної творчості. (НМД, ТМР, МР, КМР, СКР, ЕЦР.) Виховувати толерантність, вміння враховувати думки інших. (СКР, МР, ЕЦР.)
Презентує створені художні образи, пояснює свій задум, відстоює думку.	<i>Представляє</i> результати власної творчості (співає улюблені пісні, виконує танцювальні рухи, демонструє	Формувати уміння презентувати й характеризувати власні творчі проекти, аргументуючи вибір техніки реалізації задуму. (ТМР, КМР,

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>власні твори образотворчого мистецтва тощо) перед рідними, однолітками.</p> <p><i>Пояснює</i> свій задум, захищає свою позицію.</p>	<p>НМД, МР, ЕЦР, КМР, ФМР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні дієслів від іменників (танець – танцювати, презентація – презентувати, творчість – творити, демонстрація – демонструвати, характеристика – характеризувати, виконання – виконувати). (МР.)</p> <p>Уточнити значення багатозначних іменників (образ: а) специфічна для мистецтва й літератури конкретно-чуттєва форма відображення дійсності; б) зовнішній вигляд; в) те, що постає в уяві). (МР.)</p> <p>Розвивати увагу та пам'ять, зорове сприймання, ймовірне прогнозування, контроль (смисловий, зоровий, слуховий) та основні мисленнєві операції,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.) Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.) Виховувати бажання за допомогою результатів власної творчості дарувати позитивні емоції своїм рідним, близьким та друзям. (СКР, ЕЦР, ТМР, МР, КМР.)
Бере участь у колективних творчих проєктах, виконує різні дії/ролі в творчому процесі; обговорює з іншими враження від сприймання мистецтва та творчої діяльності, поважає	<i>Виявляє й обговорює</i> інформацію, яка отримана від сприймання творів мистецтва, ділиться своїми спостереженнями. <i>Знаходить</i> просту мистецьку інформацію (підручники, енциклопедії; аудіо- та відеозаписи, інтернет-	Виробляти навички самостійного знаходження потрібної мистецької інформації з метою поглиблення вивченого на уроці; ділитися з однокласниками отриманими відомостями, використовуючи фонетично, лексично й граматично правильне зв'язне мовлення. (НМД, МР, КМР, СКР.)

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
ючи вибір інших осіб.	ресурси тощо), ділиться нею з іншими, пояснює свої вподобання. <i>Ділиться</i> власними враженнями від творів різних видів мистецтва.	Формувати в учнів контекстуально зумовлені лексичні узагальнення іменників на позначення мистецтвознавчих термінів і понять. (МР, КМР.) Удосконалювати здатність відчувати стиль у створених художніх образах, вміння втілювати почуття й думки у власній практичній художній діяльності. (НМД, ТМР, КМР, МР, ЕЦР, ФМР.) Вправляти в умінні прогнозувати задум виконання творчої роботи, визначати й зв'язно розповідати про зміст етапів, виділяючи найсуттєвіше. (ТМР, КМР, МР.) Закріплювати навички організації спільної діяльності, вміння домовлятися та колективно реалізовувати творчий задум. (СКР, ЕЦР, ТМР, МР, КМР.)

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати відчуття задоволення від процесу виконання роботи та її результатів; доброзичливе відношення до творчих успіхів ровесників. (ЕЦР, ТМР, МР, СКР, КМР.)</p>
<p>Бере участь у колективних творчих проєктах, виконує різні дії/ролі в творчому процесі; обговорює з іншими враження від сприймання мистецтва та творчої діяльності, поважаючи вибір інших осіб.</p>	<p><i>Бере участь у шкільних мистецьких заходах (концертах, конкурсах, інсценізаціях, елементах народних обрядів, арт-мобак тощо), виконує різні дії/ролі в творчому процесі.</i></p> <p><i>Бере участь у колективних творчих проєктах, зокрема з використанням засобів різних видів мистецтва (оформлення класної кімнати, ство-</i></p>	<p>Збагачувати й систематизувати знання про особливості музичного, хореографічного, образотворчого, народного, декоративно-прикладного, театрального, екранного видів мистецтва, їхніх виражальних засобів. (НМД, КМР, МР, ТМР, ЕЦР.)</p> <p>Систематично заохочувати учнів до доречно використовувати мистецьку термінологію, а також здійснювати компенсацію різних мовленнєвих помилок</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>рення колективних художніх композицій, виставки творів тощо).</p> <p><i>Дотримується</i> правил взаємодії та творчої співпраці, виявляє повагу до інших.</p>	<p>під час усних відповідей. (МР, КМР).</p> <p>Вправляти в умінні образно характеризувати зображуване в графічних, живописних композиціях, театральних постановках, інсценізаціях, роблячи основні акценти й водночас підкреслюючи ідеї задуму логічно виправданими допоміжними елементами. (ТМР, КМР, МР, ФМР, ЕЦР, СКР.)</p> <p>Закріплювати навички здійснення аналізу своїх творчих робіт і робіт ровесників, мотивуючи свої судження логічними, правильно мовленнєво оформленими аргументами. (ЕЦР, СКР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Розвивати зорове, слухове сприймання, увагу й пам'ять, тактильне та кінестетичне сприймання, кінетичний пра-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>кис; усне зв'язне мовлення; асоціативне мислення, мисленнєві операції порівняння, аналізу, синтезу, класифікації, умовиводів; операції ймовірного прогнозування на лексичному та граматичному рівні; зорового, слухового, смислового, рухового контролю на фонетичному, лексичному, графічному матеріалі; просторове орієнтування; емоційно-вольову сферу, фантазію, творчу уяву; зорово-моторну координацію, диференційовані рухи пальців і кистей рук. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР.)</p> <p>Виховувати бажання та вміння дотримуватись правил творчої співпраці, взаємодії та комунікації. (МР, СКР, КМР, ЕЦР, ТМР.)</p>